КИЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
КИЇВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ ТА ТУРИЗМУ

ОБЛІКОВА КАРТКА НА ЩОЙНО ВИЯВЛЕНУ ПАМ’ЯТКУ АРХІТЕКТУРИ

БУДИНОК ПО ВУЛ. ХРЕЩАТИК, 83-А В М. БОЯРКА ФАСТІВСЬКОГО РАЙОНУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Київ 2024.

ОБЛІКОВА КАРТКА

І. Основні відомості

Найменування об'єкта: «Дачний будинок»

Дата утворення об'єкта: кінець XIX – початок XX ст. (1916 р)

Рішення про внесення до переліку щойно виявлених об'єктів культурної спадщини *наказ управління культури, національностей та релігій Київської обласної державної адміністрації від 02.03.2017 № 15/01-07*

Місцезнаходження:

КАТОТТГ_____КОАТУУ_____

область ___Київська_____

район _____Фастівський _____

територіальна громада __Боярська міська територіальна громада

населений пункт (тип та назва) __м. Боярка _____

район населеного пункту (за наявності) _____

адреса (тип та назва вулиці, номер будинку) __ вул. Хрещатик, 83-а

GPS координати lat 50.319082° long 30.294956°

Орієнтовна територія об'єкта: площа, опис меж: цільове призначення земельної ділянки Ділянка розташована у старій історичній частині міста, по вул. Хрещатик 83-а. Будинок знаходиться на території Київської обласної дитячої лікарні. Цільове призначення земельної ділянки – обслуговування споруд медичного призначення.

Тип об'єкта (рекомендований)

+ споруда ☐ споруда (витвір), що є складовою частиною комплексу (ансамблю)	☐ комплекс (ансамбль) ☐ визначне місце

Вид об'єкта (рекомендований)

☐ археологічний	☐ містобудування

☐ історичний	☐ садово-паркове мистецтво
☐ монументальне мистецтво	☐ ландшафт
+ архітектура	☐ наука і техніка

Категорія

☐ пам'ятка національного значення

+ пам'ятка місцевого значення

Форма власності

☐ приватна	☐ державна
+ комунальна	☐ не відомо

Власник Комунальна власність Київської обласної ради

Уповноважена(ний) власником особа(орган)

Користувач: Київська обласна дитяча лікарня

(зазначаються повна назва юридичної особи та ідентифікаційний код або прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи, серія і номер паспорта, дата його видачі й ким виданий, дані про реєстрацію за місцем постійного мешкання).

II. Характеристика об'єкта

Опис території, на якій знаходиться об'єкт

☐ історичний центр міста	☐ паркова (зелена) зона
+ міський ландшафт	☐ сільськогосподарські землі
☐ сільський ландшафт	☐ заповідні території
☐ індустріальний ландшафт	☐ ліс
☐ природний ландшафт	☐ дно водних об'єктів

☐ інше_____

Роль об'єкта в навколишньому середовищі

☐об'єкт домінує / є домінантою ☐ об’єкт є акцентом в локальному просторі + частина регулярної забудови ☐ видимий при безпосередньому наближенні	☐ вгадується (простежуються окремі елементи) ☐ об'єкт відмічений на місцевості (трасування тощо) ☐ сліди об'єкта на поверхні відсутні

☐ інше _____

Просторові характеристики об'єкта: Довжина будівлі –19,70 м., ширина – 16,96 м. Загальна площа 189,4 кв.м. Висота приміщень І поверху – 3,0 м., мансарди – 2,50 м.

Культурна цінність об'єкта

☐ археологічна	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ історична	☐ типовий ☐значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ монументальне мистецтво	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
+архітектура	☐ типовий + значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ містобудування	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ садово-паркове мистецтво	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ культурний ландшафт	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ наука і техніка	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний

Оцінка автентичності та цінності об'єкта з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду: Об’єкт, що розглядається, зберігся до нашого часу. **Пам`ятка автентична.** Об’єкт має цінність з архітектурного погляду і вирізняється багатством різьблення. **Відповідає критеріям об’єкта культурної спадщини,** відповідно до п. 4 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення категорій пам’яток» від 22 травня 2019 р. № 452 **і потребує занесення до Державного реєстру нерухомих пам’яток України** за наступними ознаками:

- мав вплив на розвиток культури певного населеного пункту чи регіону;
- пов’язаний з історичними подіями, життям і діяльністю людей, які зробили значний внесок у розвиток культури населеного пункту та регіону.

Стислий опис характерних властивостей об'єкта, що становлять його історико-культурну цінність: Будинок по вул. Хрещатик, 83 – чудовий зразок боярської історико-архітектурної спадщини. Двоповерховий (одноповерховий з мансардою) прикрашений

різьбленням дачний будинок є пам’яткою дерев’яної дачної архітектури кінця XIX – початку XX ст. Він постав невдовзі після заснування дачного селища Боярка, у ході початкової забудови вулиці Хрещатик .

Предметом охорони пам’ятки є розпланувально-просторова композиція споруди з історичними параметрами конструктивної схеми, архітектурно-пластичне та декоративне вирішення фасадів пам’ятки.

Додатково:_____

Перелік складових (для комплексу, ансамблю) _

Функціональне використання

Історичні (первісні) функції	**Сучасна функція**	**Відповідність сучасної функції вимогам охорони**
☐ державно-адміністративні установи ☐ науково-освітні установи ☐ культурні установи ☐ медичні установи ☐ фінансово-економічні установи + житлові ☐ промислові та виробничі ☐ інженерно-транспортні ☐ фортифікаційні та військово-інженерні ☐ культові ☐ монументи ☐ поховання та некрополі ☐ інше _____	+ адміністративні	☐ сприяє збереженню + завдає незначної шкоди ☐ завдає значної шкоди ☐ потребує беззастережної зміни користувача

Перелік негативних чинників (загроз), що позначаються на об'єкті: Одним з негативних чинників, що впливають на стан будівлі є те, що будівлю багато років не ремонтували.

Рекомендований режим використання об'єкта культурної спадщини: Постійний контроль за станом конструкцій будівлі. Скласти проект реставрації об’єкта і провести реставрацію.

Джерела та література

1. Боярка // Вся Украина : путеводитель / А. С. Ивченко. - К., 2005. - С. 6162 : ил.
2. Боярка // Географічна енциклопедія України. В 3 т. / відп. ред. О. М. Маринич. - К., 1989. - Т. 1. - С. 124.
3. Боярка // Міста України : інформ.стат. довід. - К., 2007. - С. 17.
4. Боярка // УСЕ: Універсальний словник-енциклопедія / ред. рада: М. В. Попович (голова) та ін. - 4те вид., переробл. і доповн. - Львів, 2006. - С. 170.
5. Боярка // Центральна Україна : путівник / С. Л. Удовік. - К., 2008. - С. 148.
6. Гриценко А.П. Боярка / А. П. Гриценко, О. О. Кривенко // Історія міст і сіл Української РСР. В 26 т. / ред. Ф. М. Рудич ; Інт історії Акад. наук УРСР. - К., 1971. - Київська область. - С. 361-367 : іл.
7. Дачные местности вблизи г. Киева / под ред. М. Т. Волынского. - К. : Изд. Ф. Л. Иссерлиса и К°, 1909. - [2], 186, IV с. : рис. - (Дачник).
8. Дванадцять маршрутів Київщиною : путівник / авт. тексту і фотогр.: Р. Маленков, О. Година. - К. : Грані Т, 2008. - 104 с. : іл.
9. Кругляк Ю.М. Ім'я вашого міста : походження назв міст і селищ міськ. типу Укр. РСР / Ю. М. Кругляк ; відп. ред. І. О. Варченко. - К. : Наук. думка, 1978. - 151 с.
10. Пророченко Л.Ф. Боярка / Л. Ф. Пророченко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, Координац. бюро ЕСУ. - К., 2004. - Т. 3. - С. 408409 : іл.
11. Хайкис С. Окрестности Киева, как климатический курорт / С. Хайкис. - К. : [б. и.], 1929. - 28 с. : рис.
12. http://primetour.ua/uk/company/articles/kievskiy-inzhener-nikolay-maksimovich.html
13. http://history.cspr.info/wp-content/uploads/2016/09/malyshevsky_selo_1881.pdf
14. http://bit.ua/2016/07/kyiv-dachas/
15. ДАКО Ф.- 1239.- оп. 130. – спр. 12. – 1913-1919. – арк. 90. Картотека власників земельних ділянок в Будаївській волості.
16. Кучеренко М. Чи є Боярка історичним містом. //Пам'ятки України. № 4. – К. 2006 , – с. 2 - 33.

До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Підписи

Посада та назва організації	Прізвище, ініціали	Підпис
Завідувач відділу краєзнавства Київського обласного центру охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини	Олена БРЕЯК	
Архітектор	Тетяна КОЗЯРСЬКА	
Виконувач обов'язки директора департаменту культури і туризму КОДА	Дмитро ГОНЧАРЕНКО	

Дата складання 17.12.2024 р.

ДИПЛОМ

МВ № 955320

Цей диплом видано Козярській
Тетяні Юріївні
в тому, що вона (ім'я, прізв.) в 1978 році вступи.ла
до Київського ордена Трудового Червоного
Прапора інженерно-будівельного
інституту
і в 1986 році закінчи.ла повний курс
названого інституту
за спеціальністю архітектура

Рішенням Державної екзаменаційної комісії
від „27" лютого 1986 р.
Козярській Т. Ю.
присвоєно кваліфікацію архітектора

Голова Державної екзаменаційної комісії
М. П. Ректор
Секретар
Місто Київ „28" лютого 1986 р.
Реєстраційний № 73

Украинский из.

Історична довідка

На щойно виявлену пам'ятку архітектури «Дачний будинок» по вул. Хрещатик, 83-А в м. Боярка Фастівського району Київської області. Наказ управління культури № 15/01-07 від 02.03.2017 р.

Під час будівництва Південно-Західної залізниці першою від Києва станцією стала Боярка. Тут був найближчий до Києва бір. Чарівна природа й повітря хвойного лісу небезпідставно вважалися цілющими для здоров'я. За часів свого розквіту загальна кількість дач в Боярці та сусідньому селі Будаївка налічувала близько 250 ділянок. Ось як пише про це автор довідника «Дачнік» Ф. Іссерліс: «Боярка - дачне селище біля однойменної станції Південно-Західної залізниці на 21-й версті від Києва. Селище це утворилося незабаром по проведенню залізниці, на початку 1870-х років, при чому перші дачі побудовані городянами-власниками (Петерсоном, Хитрово і т.д.) виключно для свого користування; потім, на початку 1880-х дачі почали будувати підприємці та місцеві селяни. З цього часу почалося швидке зростання селища. Перш за все почали будуватися з місцевості, так званої «Хрещатик», що утворилася з лісової просіки праворуч від вокзалу, а потім ліворуч від вокзалу, в бік села Будаївки, що являла собою тоді три десятки селянських хат. До кінця 1880-х на Боярські дачі виїжджали влітку, головним чином, заможні буржуа, і тільки в кінці десятиліття Боярка почала цікавити переважно залізничних службовців».

Наприкінці XIX – початку XX ст. розроблявся особливий архітектурний стиль, який базувався здебільшого на місцевих традиціях. Такі багато прикрашені різьбленням одноповерхові та двоповерхові дачні будинки нагадували казкові теремки. На тлі рядової тогочасної забудови вони вирізнялися особливою вишуканістю і багатством різьблення й стали справжніми шедеврами дерев'яної архітектури.

Будинок по вул. Хрещатик, 83-А - зразок боярської історико-архітектурної спадщини кінця XIX – початку XX ст. Двоповерховий (одноповерховий з мезонином) прикрашений різьбленням дачний будинок на вулиці Хрещатик, 83 у місті Боярка є, як на сьогодні, рідкісною пам'яткою дерев'яної дачної архітектури початку XX ст. Автор проекту на сьогодні не відомий, що не зменшує мистецької цінності пам'ятки.

Відповідно до технічного паспорту памятки дачний будинок побудували у 1916 році. У 1960 р до споруди прибудували три цегляні і три дерев'яні

прибудови і бетонні ганки.

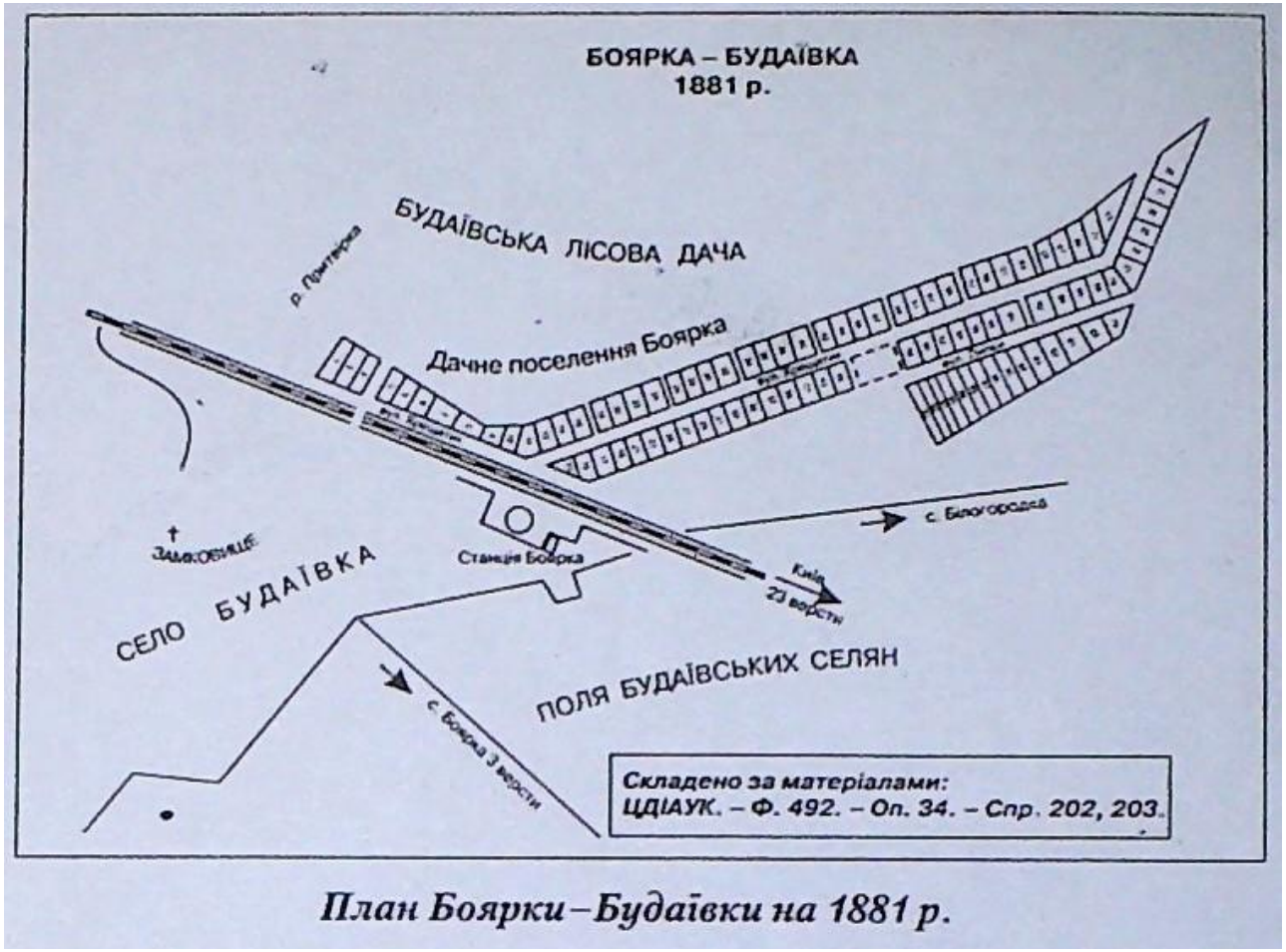
Сьогодні будівля використовується як адміністративна споруда Київської обласної дитячої лікарні.

Джерела та література

1. Боярка // Вся Украина : путеводитель / А. С. Ивченко. - К., 2005. - С. 6162 : ил.
2. Боярка // Географічна енциклопедія України. В 3 т. / відп. ред. О. М. Маринич. - К., 1989. - Т. 1. - С. 124.
3. Боярка // Міста України : інформ.стат. довід. - К., 2007. - С. 17.
4. Боярка // УСЕ: Універсальний словникенциклопедія / ред. рада: М. В. Попович (голова) та ін. - 4те вид., переробл. і доповн. - Львів, 2006. - С. 170.
5. Боярка // Центральна Україна : путівник / С. Л. Удовік. - К., 2008. - С. 148.
6. Гриценко А.П. Боярка / А. П. Гриценко, О. О. Кривенко // Історія міст і сіл Української РСР. В 26 т. / ред. Ф. М. Рудич ; Інт історії Акад. наук УРСР. - К., 1971. - Київська область. - С. 361-367 : іл.
7. Дачные местности вблизи г. Киева / под ред. М. Т. Волынского. - К. : Изд. Ф. Л. Иссерлиса и К°, 1909. - [2], 186, IV с. : рис. - (Дачник).
8. Дванадцять маршрутів Київщиною : путівник / авт. тексту і фотогр.: Р. Маленков, О. Година. - К. : ГраніТ, 2008. - 104 с. : іл.
9. Кругляк Ю.М. Ім'я вашого міста : походження назв міст і селищ міськ. типу Укр. РСР / Ю. М. Кругляк ; відп. ред. І. О. Варченко. - К. : Наук. думка, 1978. - 151 с.
10. Пророченко Л.Ф. Боярка / Л. Ф. Пророченко // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, Координац. бюро ЕСУ. - К., 2004. - Т. 3. - С. 408409 : іл.
11. Хайкис С. Окрестности Киева, как климатический курорт / С. Хайкис. - К. : [б. и.], 1929. - 28 с. : рис.
12. http://primetour.ua/uk/company/articles/kievskiy-inzhener-nikolay-maksimovich.html
13. http://history.cspr.info/wp-content/uploads/2016/09/malyshevsky_selo_1881.pdf
14. http://bit.ua/2016/07/kyiv-dachas/
15. ДАКО Ф.- 1239.- оп. 130. – спр. 12. – 1913-1919. – арк. 90. Картотека власників земельних ділянок в Будаївській волості.
16. ДАКО Ф.Р.- 1257. – оп. 1. – спр. 20.- 1922-1928 рр. Справа про ствердження гр. Максимовича М.І. у правах власності на садибу.
17. Кальницький М. Новини культури. Київський інженер Микола Максимович.
18. Кучеренко М. Чи є Боярка історичним містом. //Пам'ятки України. № 4. – К. 2006 , – с. 2 - 33.

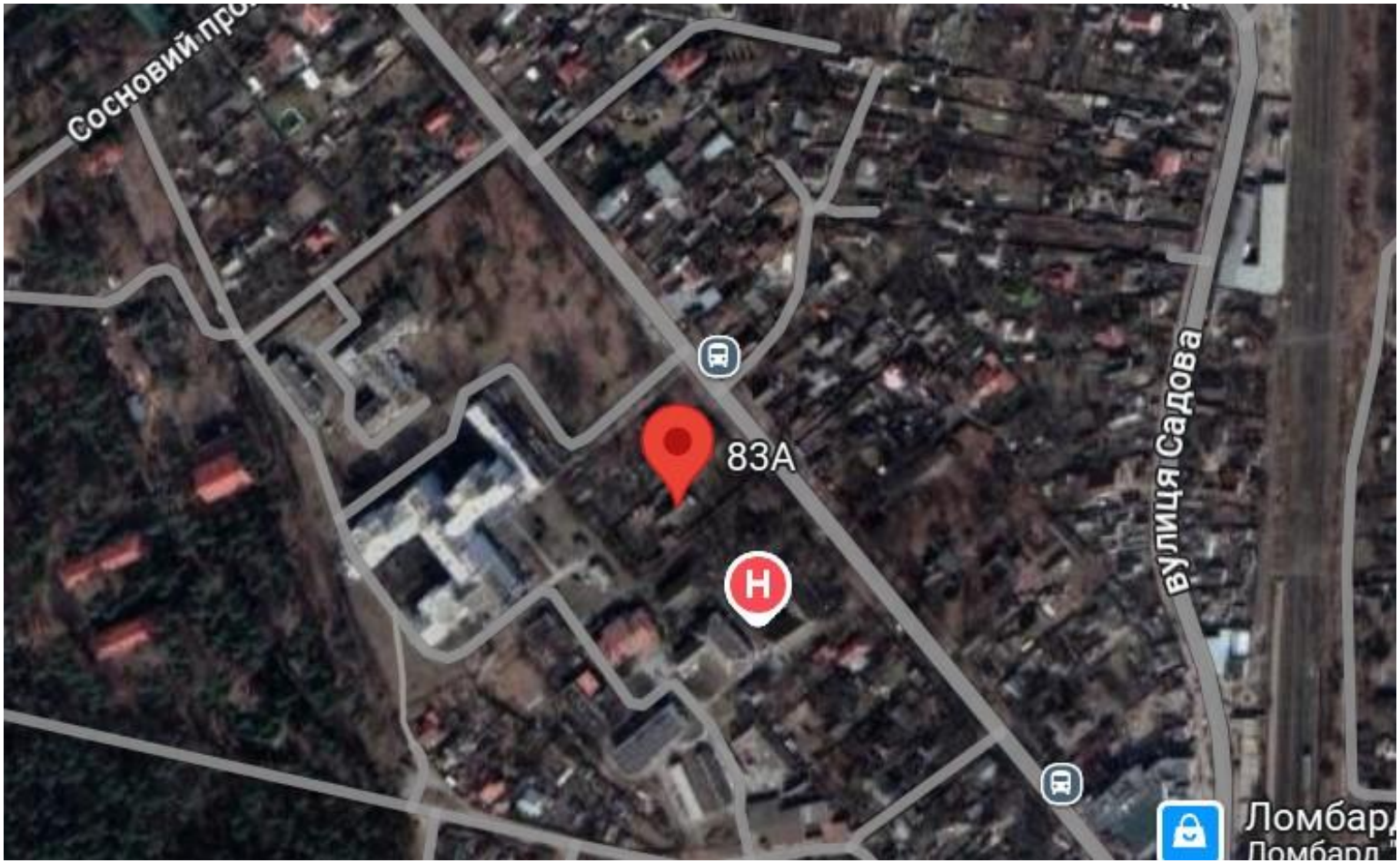
Завідувач відділу краєзнавства Київського обласного центру охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини	Бреяк О.В.	
Архітектор	Козярська Т.Ю	

Креслення та матеріали фотофіксації

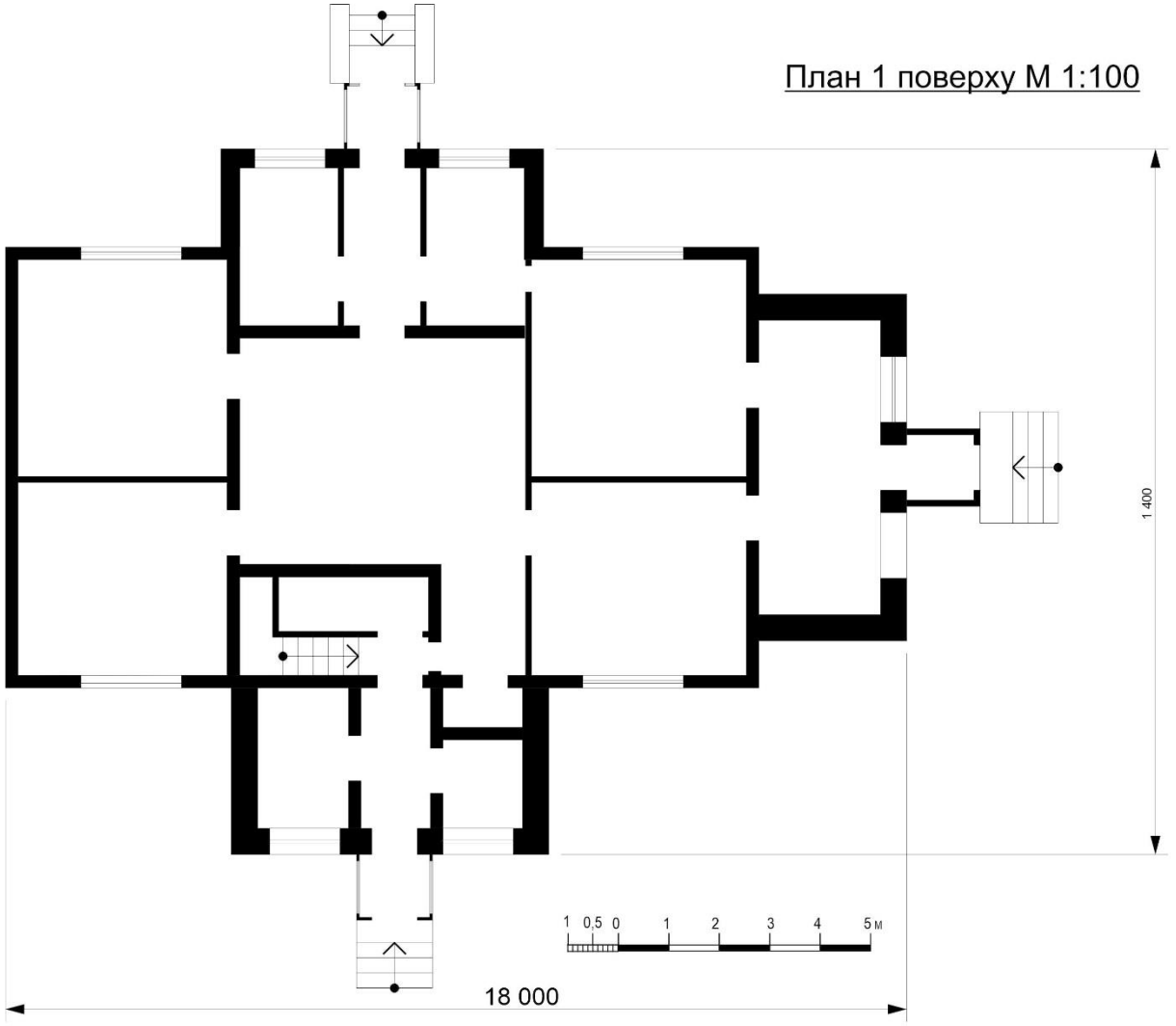
План Боярки–Будаївки на 1881 р.

План Боярських дач на 1881 р. за матеріалами ЦДІА України в м. Києві –Ф. 492. – оп. 34. – спр. 202, 203. Реконструкція М. Кучеренко.

Схематичний план місця розташування об’єкту.

План 1 поверху М 1:100

План 2 поверху М 1:100

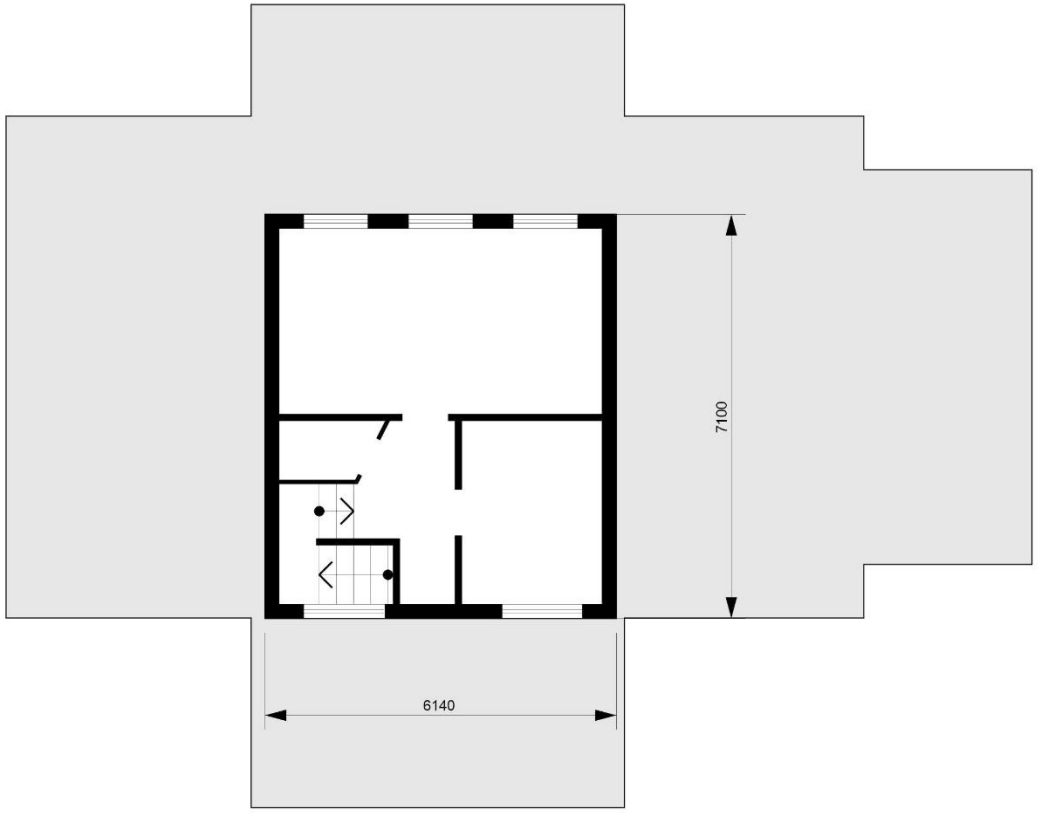

Фото 1. «Дачний будинок». Загальний вигляд. Фото 07.10.2024.

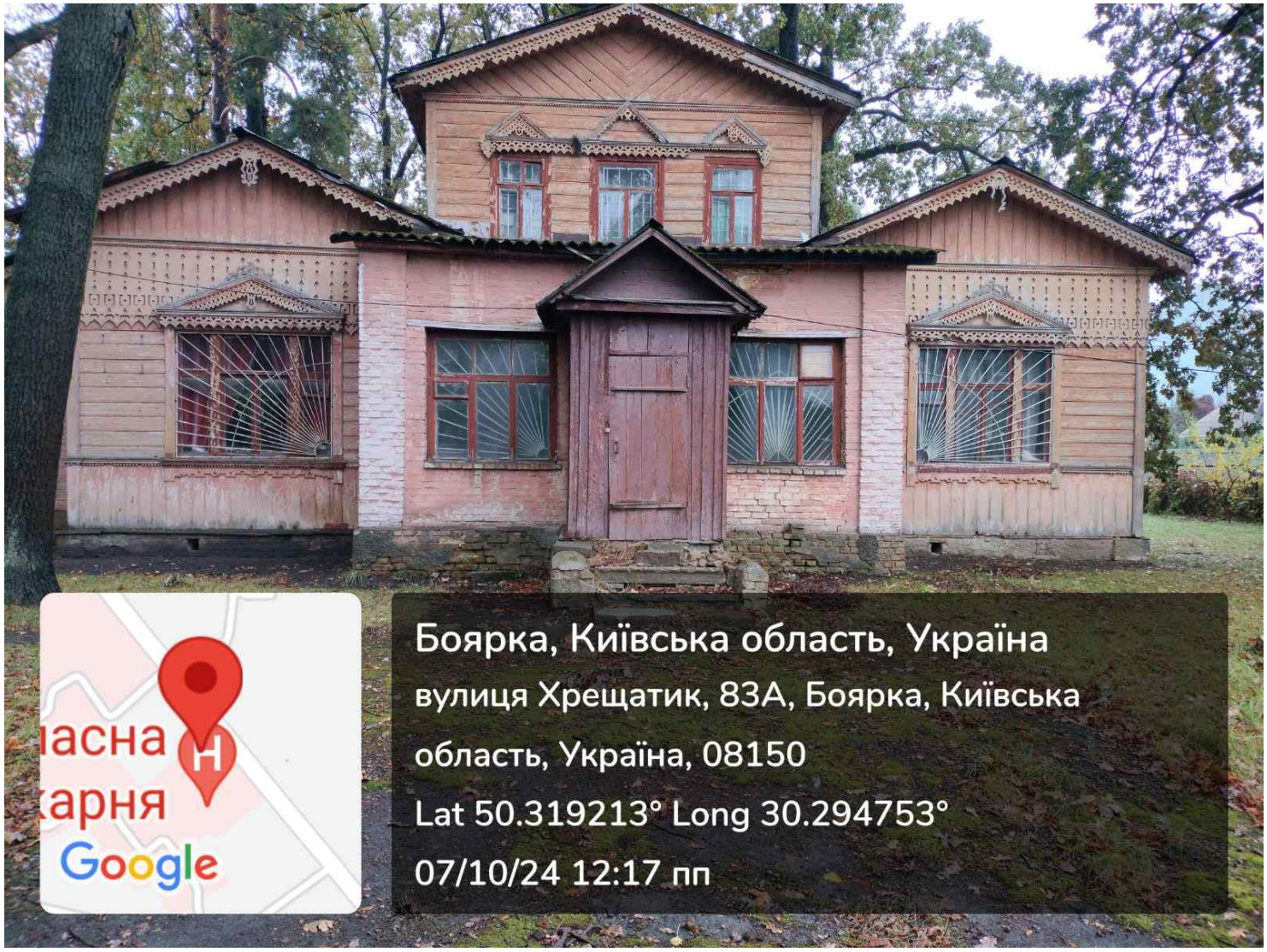

Фото 2. «Дачний будинок». Вигляд з півдня. Фото 07.10.2024.

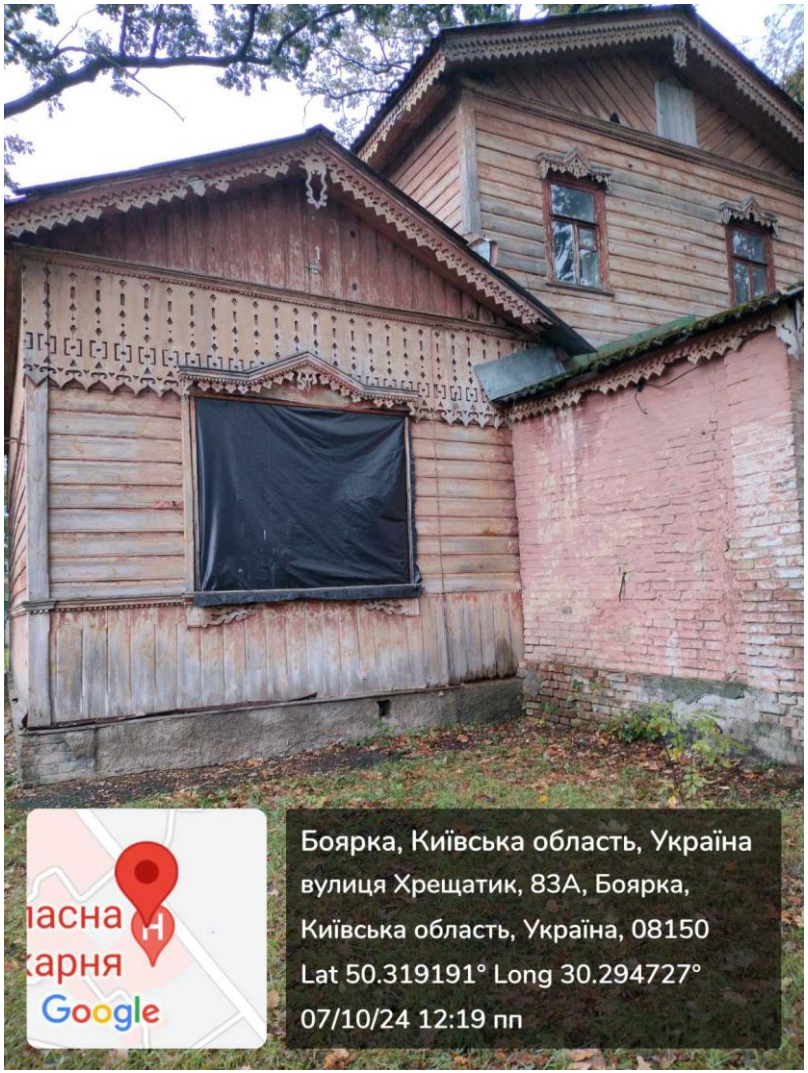

Фото 3. «Дачний будинок». Фрагмент фасаду. Фото 07.10.2024.
Фото 4. «Дачний будинок». Фрагмент фасаду. Помітно замокання цоколю. Фото 07.10.2024.

Фото 5. «Дачний будинок». Фрагмент фасаду. Фото 07.10.2024.
Фото 6. «Дачний будинок». Фрагмент фасаду. Фото 07.10.2024.

Фото 7. «Дачний будинок». Фрагмент інтер’єру. По кутах приміщення помітна пліснява від протікання покрівлі. Фото 07.10.2024.

Фото 8. «Дачний будинок». Фрагмент інтер’єру. Фото 07.10.2024.
Фото 9. «Дачний будинок». Фрагмент інтер’єру. Відпадіння штукатурки стелі внаслідок замокання. Фото 07.10.2024.

Фото 10. «Дачний будинок». Фрагмент інтер’єру. Пліснява на стінах. Фото 07.10.2024.
Фото 11. «Дачний будинок». Фрагмент інтер’єру. Пліснява на стінах. Фото 07.10.2024.

Фото 12. «Дачний будинок». Фрагмент інтер’єру. Відпадіння штукатурки стелі внаслідок замокання. Фото 07.10.2024.
Фото 13. «Дачний будинок». Фрагмент інтер’єру. Пошкодження штукатурки біля дверного косяка. Фото 07.10.2024.

Фото 14, 15. «Дачний будинок». Фрагменти фасаду з тріщинами кладки стін. Фото 07.10.2024.

Фото 16. «Дачний будинок». Пошкоджені сходинки ганку. Фото 07.10.2024.
Фото 17. «Дачний будинок». Віконце мансарди. Фото 07.10.2024.

Фото 18. «Дачний будинок». Вигляд території лікарні. Фото 07.10.2024.

Фото 19. «Дачний будинок». Вигляд території лікарні.